

Sygn. akt I C 198/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Marek Nowak

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Grabowska-Dziewirz

po rozpoznaniu w dniu **5 lipca 2017 roku w Tarnobrzegu**

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. P. i D. P.**

przeciwko (...) **S.A. w Ł.**

o **zapłatę**

I. **oddala** powództwa,

II. **odstępuje** od obciążania powodów kosztami procesu na rzecz strony pozwanej.

Marek Nowak

Sygn. akt I C 198/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 lipca 2017r.

Powodowie J. P. i D. P. domagali się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego (...) S.A. w Ł. kwot po 110.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną wskutek naruszenia ich prawem chronionych dóbr osobistych po śmierci córki A. P. (1) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2016r. do dnia zapłaty. Wnieśli

o zasądzenie na rzecz każdego z powodów od pozwanej zwrotu poniesionych kosztów procesu, zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Na uzasadnienie swojego żądania podali, że w dniu 5 września 2001r., w Z. miało miejsce zdarzenie drogowe, w wyniku którego potrącona została córka powodów A. P. (1), która w wyniku doznanych obrażeń zmarła w dniu 12 września 2001r. Jej śmierć spowodowała zerwanie więzi matki i córki, jak też ojca i córki, wywołując u powodów ogromne poczucie krzywdy, ból i cierpienie. Z uwagi na bliskie relacje i silną więź łączącą powodów ze zmarłą, jej utrata miała wpływ na sytuację życiową powodów oraz stan zdrowia psychicznego i fizycznego. Powodowie do chwili obecnej nie pogodzili się ze śmiercią córki, zaś okres żałoby pozostał niezamknięty.

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. w Ł. wniosło

o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwany podniósł szereg zarzutów, wskazując przede wszystkim, że postępowanie likwidacyjne, dotyczące przedmiotowego zdarzenia zostało prowadzone przez (...) S.A. pod numerem szkody (...) i zakończone

względem powodów poprzez zawarcie ugód cywilnoprawnych, na mocy których na rzecz każdego z nich pozwana przyznała i wypłaciła kwotę po 10.000 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 września 2001r. doszło do zdarzenia drogowego z udziałem sześciolatniej córki powodów. Kierujący samochodem osobowym A. P. (2), po wykonaniu manewru omijania stojącego na przystanku przy jego pasie ruchu autobusu, potrącił córkę powodów A. P. (1), która z za autobusu wbiegła na jezdnię, aby znaleźć się na usytuowanym po drugiej stronie jezdni placu zabaw. W wyniku doznanych obrażeń A. P. (1) zmarła w szpitalu w R. w dniu 12 września 2001r. (dowód: bezsporne, odpis skrócony aktu zgonu – k. 20).

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2001r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Nisku umorzył dochodzenie w sprawie wypadku drogowego zaistniałego w dniu 5 września 2001r. w Z. w wyniku którego małoletnia A. P. (1) doznała ciężkich obrażeń ciała, wskutek których zmarła w szpitalu w R. tj. o przestępstwo z art. 177 § 2 kk wobec braku znamion czynu zabronionego. W uzasadnieniu postanowienia wskazał, że bezpośrednią przyczyną wypadku było wbiegnięcie na jezdnię spoza stojącego autobusu A. P. (1), która wtargnęła na tor ruchu prawidłowo jadącego samochodem marki V. (...) A. P. (2). Zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym naruszyła piesza, która wbiegła na jezdnię z za stojącego autobusu bezpośrednio przed jadącym samochodem. Kierowca jechał prawidłowo, podejmował prawidłowe manewry obronne. (dowód: postanowienie o umorzeniu dochodzenia z dnia 30 listopada 2001r. sygn. Ds 1381/01 z uzasadnieniem – akta sprawy RDS 1051/01 – k. 46-48).

W dniu wypadku kierowca pojazdu korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwaną (bezsporne).

A. P. (1) urodziła się z ciąży bliźniaczej. Była jedną z dziewięciorga rodzeństwa – najmłodszym dzieckiem powodów. W dniu tragicznego zdarzenia powódka była w zaawansowanej ciąży z dziesiątym dzieckiem. W licznej rodzinie powodów, żyjącej w bardzo skromnych warunkach, wszyscy byli niezwykle blisko ze sobą związani. Mimo niedostatku cieszyli się, że mają siebie. Wspólnie obchodzili urodziny, imieniny, spędzali razem święta. Ich relacje były pełne ciepła, miłości, szacunku i troski o siebie nawzajem. Prowadzili spokojne i zwyczajne życie. Wiadomość o wypadku z udziałem A. wywołała u powodów niedowierzanie i rozpacz. Mieli oni głęboką nadzieję, że odniosła tylko niegroźne obrażenia. Czas, kiedy przebywała w szpitalu, a lekarze walczyli o jej życie był dla powodów koszmarem. Kiedy dotarła do nich wiadomość o śmierci córki, załamali się. Informacja ta wywołała u powódki szok i wstrząs psychiczny. Powodowie bezpośrednio po zdarzeniu utracili chęć do życia. Wydawało im się, że słyszą córkę, jej beztronski śmiech. Nie mogli jeść, mieli problemy ze snem, byli apatyczni i przygnębieni. Powódka urodziła dziesiąte z dzieci w dniu 22 września 2001r., 10 dni od tragicznej śmierci A.. Ból i rozpacz po stracie dziecka zatarły w świadomości powodów radość z narodzin kolejnego syna. Opieka nad noworodkiem wymusiła na powódce aktywność i stawienie czoła rozpaczycy, zaś powód musiał zebrać siły, aby zaopiekować się żoną i noworodkiem. Powodowie do dnia dzisiejszego nie są w stanie pogodzić się z nagłą i tragiczną śmiercią córki, jak również z okolicznościami wypadku. Patrząc na bliźniaczą córkę K., odczuwają żal i pretensje do losu, że A. nie ma już z nimi. Widok miejsca tragicznego zdarzenia do dzisiaj wywołuje u powodów wielkie emocje. Chociaż od wypadku minęło 16 lat cierpienie powodów, jako rodziców, którzy utracili najmłodszą córkę trwa nadal. Śmierć A. zaprzeczyła naturalnemu porządkowi rzeczy, że to rodzice odchodzą przed dziećmi. Powodowie odczuwają brak córki. Jej śmierć odebrała im radość z patrzenia jak dorasta, układa sobie życie. Czują żal i złość do losu, że obrał im córkę tak szybko. Tęsknią za córką, często odwiedzają miejsce jej pochówku i kultywują pamięć o córce (dowód: zeznania świadków na rozprawie w dniu 5 lipca 2017r. – W. P. 00:04:08-00:16:43, M. W. 00:16:43-00:24:14, zeznania powodów na rozprawie w dniu 5 lipca 2017r.: powoda 00:24:24-00:34:08, powódki 00:34:08-00:42:18).

W miejscowości Z., przed tragiczną śmiercią córki powodów, jak również po tym zdarzeniu, dochodziło do potrąceń dzieci ze skutkiem śmiertelnym. Powodowie nawiązali rozmowę z rodzicami innego poszkodowanego w wypadku dziecka i uzyskali wówczas informację, że mogą domagać się stosownych zadośćuczynień i odszkodowań. W taki sposób pozyskali kontakt do firmy (...) S.A. Po nawiązaniu kontaktu telefonicznego, przedstawiciel tej firmy

skontaktował się osobiście z powodami. Wówczas udzielili oni przedsiębiorstwu stosownych pełnomocnictw do reprezentowania ich interesów przed pozwanym Towarzystwem (...) (dowód: zeznania powodów na rozprawie w dniu 5 lipca 2017r.: powoda 00:24:24-00:34:08, powódki 00:34:08-00:42:18).

Pozwana, na skutek zgłoszenia szkody osobowej przez powodów, zawarła z D. P. i J. P., reprezentowanymi przez (...) S.A. z siedzibą we W. ugody cywilnoprawne w dniu 9 lutego 2015r. W § 1 ugody zapisano, że jej przedmiotem jest kwota zadośćuczynienia i odszkodowania należna poszkodowanym w związku ze szkodą z dnia 5 września 2001r., zaś podstawą zawarcia ugody jest zgodna wola stron oraz ustalony bezsporny stan faktyczny, poparty dokumentami zgromadzonymi w aktach przedmiotowej szkody. Strony oświadczyły, że ich nie kwestionują, nie wnoszą o ich uzupełnienie oraz, że nie będą podnoszone przez żadną ze stron jako budzące wątpliwość i nie uwzględnione przy zawarciu ugody. Strony ustaliły wysokość należnego zadośćuczynienia i odszkodowania w celu zakończenia postępowania likwidacyjnego na kwotę po 10.000 zł na rzecz każdego z poszkodowanych. Z kolei w § 3 ugód zastrzeżono, że poszkodowani podpisują przedmiotową ugodę dobrowolnie, działając bez przymusu, w warunkach pełnej swobody decyzji. Poszkodowani oświadczyli, że ugodzona kwota wyczerpuje wszelkie roszczenia związane z przedmiotową szkodą z dnia 5 września 2001r. powstałe obecnie jak i mogące powstać w przyszłości (dowód: ugoda cywilnoprawna dot. D. P. – k. 73, ugoda cywilnoprawna dot. J. P. – k. 73v.).

Pismami z dnia 23 marca 2015r. (...) S.A. poinformowało powodów, że podjęte przez firmę działania doprowadziły do uznania odpowiedzialności przez pozwane Towarzystwo, w efekcie czego nastąpiła wypłata świadczeń na ich rzecz (dowód: pisma z dnia 23 marca 2015r. – k. 28, 31, faktury – k. 29, 32, rozliczenia szkody – k. 30, 33).

W 2016r. powód J. P. pracował w nadleśnictwie, gdzie od rodzica innego zmarłego w wyniku wypadku drogowego dziecka uzyskał informację, że ten otrzymał od ubezpieczyciela zadośćuczynienie za śmierć dziecka w kwocie 100.000 zł. Wówczas powód poczuł się pokrzywdzony. Po otrzymaniu ulotki reklamowej nawiązał kontakt z kancelarią, której przedstawiciele skontaktowali się z powodami (dowód: zeznania powodów na rozprawie w dniu 5 lipca 2017r.: powoda 00:24:24-00:34:08, powódki 00:34:08-00:42:18).

Pismem z dnia 1 grudnia 2016r. powodowie złożyli pozwanemu (...) oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych umów ugody pozasądowej, zawartych pod wpływem błędu wywołanego podstępnie wraz z ostatecznym przedsądowym wezwaniem do zapłaty. Pozwany otrzymał wezwanie w dniu 6 grudnia 2016r. Następnie poinformował pełnomocnika powodów, że w związku z treścią zawartych umów cywilnoprawnych, sprawę uznaje za zakończoną (dowód: pismo powodów – k. 40-42, potwierdzenie odbioru – k. 44).

Sąd w całości dał wiarę dowodom z ujawnionych na rozprawie dokumentów, gdyż wszystkie zostały sporządzone przez uprawnione organy, w granicach przysługujących im kompetencji i w przepisanej formie, a ich wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i stron.

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania świadków W. P. i M. W., gdyż jako osoby z najbliższej rodziny powodów, mieli oni wiedzę na temat ich relacji z córką, łączących ich silnych więzi, bólu i cierpienia powodów po stracie najmłodszej z córek.

Sąd w całości uznał także za wiarygodne zeznania powodów, co do skutków jakie w ich życiu wywołała śmierć córki. Sąd obdarzył przymiotem wiarygodności zeznania powodów w zakresie w jakim wskazali na przebieg nawiązywania kontaktów z podmiotami, reprezentującymi ich przed pozwaną w związku z postępowaniami likwidacyjnymi na skutek zgłoszonej szkody osobowej. Zeznania te znalazły również potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w tym w szczególności w dokumentach zalegających w aktach szkodowych.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych z zakresu psychologii oraz z zakresu rekonstrukcji wypadków uznając je za bezprzedmiotowe dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Powództwa jako nieuzasadnione podlegały oddaleniu.

W związku ze zgłoszonym przez pozwanego zarzutem *res transactae* (powagi rzeczy ugodzonej), Sąd poczynił ustalenia w tym zakresie a limine.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że ugoda jest umową cywilnoprawną zdefiniowaną w art. 917 kc, zgodnie z którym przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Ugodę zalicza się do kategorii „umów ustalających” mających na celu nadanie stosunkowi prawnemu cechy pewności i bezsporności, samo zawarcie ugody ma prowadzić do zapewnienia stronom bezpieczeństwa prawnego. Ugoda zatem dotyczy stosunku prawnego łączącego strony, przy czym w ramach tego stosunku mogą zostać uregulowane kwestie odnoszące się do poszczególnych roszczeń objętych jego treścią. Należy przy tym zaznaczyć, że nie mogą powstać nowe roszczenia, wynikające z tych samych stosunków prawnych, co roszczenia już objęte ugodą, gdyż wykonanie zawartej uprzednio ugody pociąga za sobą wygaśnięcie tego stosunku prawnego.

Strony ustaliły, że przedmiotem ugody pozasądowej z dnia 9 lutego 2015r. jest odszkodowanie i zadośćuczynienie w wysokości po 10.000 zł na rzecz każdego z poszkodowanych w związku ze szkodą z dnia 5 września 2001r. i zarejestrowaną u ubezpieczyciela pod nr (...). Podstawą zawarcia ugody, jak wynika z jej treści, była zgodna wola stron oraz ustalony przez nie bezsporny stan faktyczny poparty dokumentami zgromadzonymi w aktach przedmiotowej szkody, strony oświadczyły, że ich nie kwestionują, nie wnoszą o uzupełnienie oraz, że nie będą podnoszone przez żadną ze stron jako budzące wątpliwość i nie uwzględnione przy zawieraniu ugody. Przedmiotowa ugoda została zawarta w celu zakończenia postępowania likwidacyjnego prowadzonego w związku z wyżej wymienioną szkodą i celem niezwłocznego wypłacenia należnego poszkodowanym odszkodowania i zadośćuczynienia. Poszkodowani oświadczyli, że podpisali przedmiotową ugodę dobrowolnie, działając bez przymusu w warunkach pełnej swobody podejmowania decyzji. Strony podpisujące ugodę oświadczyły, że rozumieją sens, cel i istotę ugody. Poszkodowani oświadczyli, że ugodzona kwota wyczerpuje wszelkie roszczenia związane z przedmiotową szkodą z dnia 5 września 2001r. powstałe obecnie jak i mogące powstać w przyszłości.

Powodowie kwestionowali złożone przez nich oświadczenia w formie umowy cywilnoprawnej z pozwaną, składając oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych umów ugody pozasądowej, zawartych pod wpływem błędu wywołanego podstępnie.

W tej mierze na podzielenie zasługuje stanowisko pozwanego, że w żadnym przypadku przedmiotowe oświadczenie nie powinno zostać uznane za skuteczne, gdyż ugody te zostały zawarte przez umocowanego i działającego imieniem powodów pełnomocnika (...) S.A. we W., tj. spółkę zawodowo trudniącą się pomocą osobom pokrzywdzonym w uzyskiwaniu roszczeń odszkodowawczych i zadośćuczynienia od towarzystw ubezpieczeniowych w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. W tym stanie rzeczy nie sposób przyjąć, aby ugody zawarte przez powodów podpisane zostały przez ich pełnomocników pod wpływem błędu, a nadto wywołanego podstępnie. Od podmiotu trudniącego się profesjonalnie i zawodowo sprawami tego rodzaju należy oczekiwać wiedzy i doświadczenia w zakresie umiejętności oszacowania powstałej szkody, jak również miarkowania zadośćuczynienia w sposób rzetelny, tak, aby spełniało ono swój kompensacyjny charakter, dlatego też nie sposób podzielić stanowiska powodów, że ugodzone kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania są niewspółmierne do doznanej przez nich krzywdy.

Istotnym jest także, że nie istnieją żadne sztywne kryteria służące przełożeniu na aspekt materialny doznanej krzywdy czy też wymiaru naruszenia dóbr osobistych. Kwestia wysokości takiego roszczenia pozostaje dalece zindywidualizowana i zależy osobliwie od konkretnych czynników współkształtujących jej powstanie. Dlatego też podczas rozprawy w dniu 5 lipca 2017r. Przewodniczący ogłosił stronom, że Sąd weźmie pod uwagę jako fakt notoryjny wysokość zadośćuczynień zasądzanych przez sądy powszechne w podobnych sprawach. Jednakowoż zważyć przy

tym należy, że brak tabelarycznych danych odnośnie wysokości takich zadośćuczynień. Brak również ryczałtowych wynagrodzeń w tego typu sprawach. Ustalając bowiem wysokość zadośćuczynienia Sąd powinien wziąć pod uwagę rodzaj dobra które zostało naruszone, charakter, stopień nasilenia i czas trwania doznawania przez osobę, której dobro zostało naruszone ujemnych przeżyć psychicznych spowodowanych naruszeniem. Konstatując, wskazać należy na niejednorodną praktykę sądów apelacyjnych w tym przedmiocie, co za tym idzie okręgowych, które rozpoznają te sprawy jako sądy pierwszoinstancyjne, a tym bardziej zróżnicowanie przyznawanych sum zadośćuczynienia w referatach poszczególnych sędziów. Z tego też względu brak podstaw do uznania, że zaistniał błąd wywołany podstępnie, albowiem wysokość spornych zadośćuczynień nie jest precyzyjnie określona obowiązującymi przepisami w formie taryf lub tabel.

Na marginesie wskazać jedynie należy, że o kwalifikacji czynności prawnej jako ugody (art. 917 kc) nie decydują ustępstwa, jakie strony czynią sobie wzajemnie w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego, odniesione do rzeczywistej, obiektywnie ustalonej treści tego stosunku, lecz ustępstwa jakie strony czynią sobie wzajemnie w porównaniu do rozumienia przez każdą z nich treści stosunku prawnego i przekonania o rodzaju oraz wielkości roszczeń z niego wynikających. Rodzaj i zakres wzajemnych ustępstw mogą być różne i obiektywnie rzecz biorąc nie muszą one być jednakowo ważne. Wzajemne ustępstwa nie muszą być także ekwiwalentne. Na to, czy coś jest ustępstwem strony na rzecz drugiej strony, wskazuje nie tylko treść stosunku prawnego, na tle którego zawierana jest ugoda, ale wówczas, gdy celem ugody jest zapewnienie wykonania roszczenia, także okoliczności, w jakich może zostać ono wykonane (tak Sądu Najwyższy w wyroku z dnia 7 lutego 2006r. sygn. IV CK 393/05, LEX 180811).

Zdarzeniem w związku z którym poszkodowani zrzekli się na przyszłość wszystkich roszczeń związanych z przedmiotową ugodą był czyn niedozwolony, zdarzenie sprawcze -wypadek komunikacyjny z udziałem ich córki, na skutek którego poniosła śmierć. Samo istnienie między stronami stosunku prawnego nie było przedmiotem sporu. Umowa zmierzała do uchylenia stanu niepewności co najmniej w zakresie rozmiarów odszkodowania, zadośćuczynienia i sposobu wykonania roszczeń wynikających ze stosunku prawnego wynikającego z umowy ubezpieczenia OC w ramach którego pozwany ubezpieczyciel zobowiązany był do pokrycia szkód, wynikłych z wypadku komunikacyjnego z udziałem córki powodów w zakresie odpowiedzialności sprawcy tegoż wypadku. Cel ugody sprowadzał się do zapewnienia wykonania roszczeń, prowadzącego do ostatecznego rozliczenia stron bez konieczności prowadzenia sporu sądowego.

Analiza dowodów zgromadzonych w tej sprawie i dokonane na tej podstawie ustalenia faktyczne pozwalają uznać, że ustępstwo zarówno powodów, jak i pozwanego polegało na tym, że przyjmując na siebie zobowiązanie do zapłaty na rzecz D. i J. P. określonego świadczenia pieniężnego w sprecyzowanej wysokości, pozwany uznawał w ten sposób istnienie zasadnego w tym zakresie roszczenia, godząc się tym samym na wyłączenia możliwego sporu spod rozstrzygnięcia sądowego. Ugoda miała również na celu określenie w sposób korzystny dla poszkodowanych warunków spełnienia świadczenia.

Przedmiotowa ugoda uregulowała wszelkie roszczenia powodów do pozwanego, mając na uwadze określone wyżej źródło ich pochodzenia. Zrekonstruowane w sprawie okoliczności faktyczne przemawiają za tym, że przedmiotowa ugoda obejmowała również roszczenia dochodzone pozwem w niniejszej sprawie, stanowiła kompleksowe załatwienie roszczeń majątkowych powodów w stosunku do pozwanego ubezpieczyciela. Postanowienia ugody, zgodnie z art. 917 kc korzystały z powagi rzeczy ugodzonej (res transacta), a przez jej zawarcie strony uchyliły dopuszczalność sporu sądowego co do roszczeń majątkowych wynikających ze stosunku istniejącego między nimi w dniu zawarcia ugody.

Skoro powodowie niniejszym pozwem dochodzili zapłaty zadośćuczynień w kwotach po 110.000 na rzecz każdego z nich, to biorąc pod uwagę zapis § 3 ust. 2 łączącej je ugody, iż ugodzona kwota wyczerpuje wszelkie roszczenia związane z przedmiotową szkodą z dnia 5 września 2001r. powstałe obecnie jak i mogące powstać w przyszłości, to powództwo jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Na marginesie wypada jedynie zauważyć, że jeśli powodowie czują się pokrzywdzeni warunkami zawartej umowy, to teoretycznie mogą kierować roszczenia z tym związane przeciwko innym, aniżeli pozwany w niniejszej sprawie, podmiotom.

Sąd postanowił nie obciążać powodów obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów procesu, kierując się w tym względzie dyspozycją przepisu art. 102 kpc.

Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą, zastosowanie art. 102 kpc wymaga w każdym przypadku ustalenia, że istnieje szczególna (wyjątkowa) podstawa uzasadniająca odstępianie od reguły określonej w art. 98 § 1 kpc. Art. 102 kpc ma bowiem zastosowanie w sytuacjach wyjątkowych np. dotyczących stanu majątkowego lub sytuacji życiowej strony przegrywającej. Przepis ten pozwala na odstępianie od ogólnej zasady procesowej wyrażonej w art. 98 kpc statuującej odpowiedzialność finansową za wynik sprawy. Przepis art. 102 kpc pozostawia - ze względów słuszności - sądowi pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdyby stosowanie zasady odpowiedzialności za wynik (art. 98 kpc) nie dało się pogodzić z zasadami słuszności. Sama treść przepisu mówiąca o wypadkach szczególnie uzasadnionych przemawia za tezą, że wyłącza się stosowanie wykładni rozszerzającej. Jednocześnie należy przyjąć, że przepis ten może być stosowany w zależności od konkretnego stanu faktycznego. W postanowieniu z dnia 14 stycznia 1974 roku, w sprawie o sygn. akt II CZ 223/73, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, który tutejszy Sąd w pełni podziela, iż: „zastosowanie przez sąd art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej)”.

W rozpoznawanej sprawie powodowie byli subiektywnie przekonani o zasadności swoich roszczeń, jak również o odpowiedzialności pozwanego, a to w związku z uzyskaną już kwotą, wypłaconą przez pozwanego na skutek zawartych uгод. Powodowie wnosząc pozew mieli prawo oczekiwać, iż wobec okoliczność tam podniesionych, ich roszczenie zostanie uwzględnione. Wydając rozstrzygnięcie dotyczące kosztów postępowania Sąd wziął również pod uwagę sytuację materialną powodów, którzy zostali zwolnieni z opłaty od pozwu (postanowienie – k. 46).

Mając na uwadze powyższe, a w szczególności niewątpliwą krzywdę jaka spotkała powodów w związku ze śmiercią córki, subiektywne ich przekonanie o odpowiedzialności pozwanego, które nie było nieoczywiste w dacie złożenia pozwu, jak również biorąc pod uwagę stan majątkowy powodów, okoliczności sprawy i charakter odszkodowawczy roszczenia, uznać należało, iż sytuacja powodów zasługuje na zastosowanie wobec nich dobrodziejstwa nieobciążania ich kosztami postępowania.

Końcowo zauważyć także należy, że powstałe po stronie pozwanego koszty zastępstwa procesowego w niniejszej sprawie, są niejako wpisane w ryzyko prowadzonej przez niego działalności.

Dlatego na podstawie art. 102 kpc Sąd orzekł jak w punkcie II-gim wyroku.

Marek Nowak

ZARZĄDZENIE

1. (...),
2. (...),
3. (...).

13 lipca 2017 r. SSO Marek Nowak